

COLOQUI NOU DE UN LLAURADOR
 que tenia sempre gran fam, en que se va con-
 tant els Pasos que li han pasat , y el desafiú que
 tingué en un Castellano, que tenia fama
 de menchador.

DE VICENTO MENCHAPÁ.

A fora, a fora , señores,
 que la vida em vul llevar:
 apartense, porque yo
 ya no puc sufrir mes fam;

si no em detenen, em mate.
 Mes qué fas ? en mi es lo dañ.
 Mes val viure sufrint penes,
 y pasarho com pugàm:

perque he pensat una cosa,
quem pareix que be he pensat:
y es semblar deu cafisades
de cols, lletugues y naps,
sis cafisades de faves,
y atre tant de arròs y blat,
pera que en a:ò yo puga
pasar michanament lo añ,
y en este entremich poder
previndrem pera un atre añ.
Pero yo no desconfie,
que Deu (cap resagranat!)
ya que tan grandisim ventre
damunt de mí mha posat,
em darà siquiera faves
pera omplirlo (cap salat!)
Mes deixant asò á un rincò:
anèm al mes important:
han de saber pues que yo
sò un home moltisim gran,
y esta es la causa, señores,
de tindre yo tanta fam;
y si á mi no em volen creure,
porten una post de pà,
y vorán, com en un credo
no en deixarè la mitat.
Pero yo ya considere,
que allà dins sos caps diràn:
à este home qui li puncha,
que tan ferm se está rasant?
Pues pera que asò no diguen,
no pasaré en asò abant;
pero els contarè un paset,
que me sosoí en Albàl.
Y fon asò, que una nit
me estava molt asentat
en un banc prenint la fresca,
y al temps que me anaba à alsar,
em digué un amic: Vicente,

diu que no li guañaràs
à menchar à un Castellano,
que hia en lo Poble de Albàl?
Y yo que de fam estava,
que no podia parlar,
com poguí, li respenguí,
si que li guañe, Nadal.
Y ell entonces em digué:
pues anèm sen cap allà.
Yo li vach pegar darrere,
y en un puat vach aplegar
à Albàl, perque corre molt
qui te ganes de menchar.
Vach buscar al Castellano,
y no el podia encontrar,
perque estant à una finestra,
així quem veu, sespasmà,
y caiguè cul per amunt,
y la boca per aball;
perque sols mirar la panxa
que yo portaba dabant,
li donà molt gran horror,
y al punt es va desmayar.
Y despues que à cap de rato
(com poguè) va retornar,
vinguè á buscarme ell mateix,
y em digué tot tremolant:
yo no vull menchar en tu,
perque sò que em guañaràs.
Mes yo que de fam estava,
com he referit abans,
à pur de importunacions,
un poc li vach fer menchar;
pero yo que reparí,
que molt poquet va menchar
pera lo que menche yo,
li vach dir: dam à menchar,
y voràs lo que yo menche,
Y ell comensà à dur menchar:

pero yo tot lo que duya,
tot loy anaba acabant,
conque en aquella mençada,
señores, em vanch menchar
(siuse llevar ni, ni afechir)
trenta rollos, setse caps
de bou, y no de moltò,
que això mho menche chugant,
sis gallines, deu perdius,
y un canter de vi del añ,
que me ensenguí en una roña,
que em doná que fer bastant.
Què treballs que no pasí!
pues me va durar un añ
esta roña, en que gastí
tot lo pot del unguent blanc
que tenia el Boticari;
y també li vach gastar
(en lo temps que tinguí roña)
tres perols de aquells mes grans
del unguent que solent dir
de andarete, que es probat
pera asò del foc roñenc,
com vostè molt be ho sabrán,
si es acàs que han tingut roña.
Pero deixant à una part
lo que patí en esta roña,
que un añ me va atormentar,
els contarè en tres paraules
el pas que també em pasà
en lo Poble de Payporta:
este si que fon pas!
Y fon asò, que em lloguí
pera guañar un chornal,
y la faena que em daren,
era, que aun garroferal
anàra à plegar garrofes:
yo men aní cap allà,
y chustet en aquell dia

res no habia mas tegat.
Em pose à plegar garrofes,
y als temps que anaba plegant,
en la boca una garrofa
em solia yo posar,
Y la panxa que va veure
tanta garrofa dabant,
com aquell dia en dichù
estaba, men demanà:
y yo per acontentarla,
em vach posar à menchar
garrofes: y men menchí
dos taleques de delmar,
y despues en un ratet
vach carregar lo animal
que duya pera portarles,
y men aní pas á pas
à casa; y així que em veren
en un ventre tan unflat,
em diguerent, què tenia:
y yo els vach contar lo pas.
Varen buscar la eixeringa,
y al Dotor varen cridar;
y el Dotor així quem veu,
em digué: que qué has menchat?
Yo li vach dir, que garrofes.
Y ell me torná à preguntar,
que cuàntes, poc mes ò meñs,
men auria yo menchat?
Yo li torní de resposta:
dos taleques de delmar.
Y ell tot admirat digue:
sis servicis li han de dar.
Em donen los sis servicis,
y un poc em feren soltar
aquell pantáno que yo
no podía destapar.
Busquen un atre Dotor,
y me encomensà à ordenar

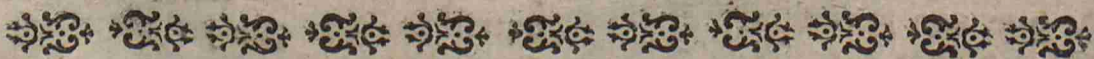
servicis y mes servicis,
 y porgues, que va acabar
 cuants porgans en la botiga
 del Boticari encontrà.
 Ell en fi me deixà net,
 pero també en una fam,
 que per lleu si un bou tinguera,
 mel habia de menchar
 tot, siase deixar un hos,
 perque estic molt acabat,
 desde que tant de servici
 en Payporta em varen dar.
 Y font tant lo que caguí,
 que à Payporta vach deixar
 de modo, que un pam de terra
 no quedà siase embrutar;
 y mesclats en la inmundicia
 se oíen uns trons tan grans,
 que en Valensia ya es pensaben,
 que venía el gran Sultàn,
 y al instant donaren orde,
 que tancaren los portalts,
 pero veent que no era
 lo que ells se habient pensat,
 obrint los portals y ixen
 com si anaren à un porrat,
 y peguet cap à Payporta,
 à la que apleguen allà,
 veren que totes les cases,
 carrers, plases y corralis,
 estaben tan plens de merda,

(parlant clar y en bon romans)
 que si entren en Payporta,
 hasta el coll se han de estacar;
 y vehent asó detetminen
 cap à Valensia tornar,
 perque mols de veure allò,
 comensaren à llansar.

Y deixant estos fracasos,
 mon llinache vull contar:
 han de saber pues que yo
 sò Vicente Menchapà,
 tan noble, que mereixquí
 ser Ministre en Albalat.
 Mon Aguelo fon mol brut,
 pues sempre el moc vert al nas
 portaba, que donaba asco
 sols' oíro nomenar.

Mon pare y ma mare foren
 sempre molt afortunats,
 pues anant per lo carrer,
 ma mare es trobà un real,
 del que va comprar dos burros:
 vostès això ya ho sabrán,
 perque son mes vells que yo,
 y sagueren de encontrar
 en la compra de eixos burros,
 y aixi no pasarè abant,
 perque en cosa que la saben
 ya no em vull calfar lo cap;
 y aixi perdonen, señores,
 perque men vach à menchar.

FIN.

En Llisensia. Valensia: Imprenta de Laborda, carrer de la Bolseria,
 núm. 18.